

V Bruseli 9. októbra 2024
(OR. en)

14323/24

Medziinštitucionálny spis:
2024/0255(NLE)

UD 206
MED 42
POLCOM 268
ECOFIN 1115
COMER 117

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. októbra 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 443 final/2
Predmet:	Návrh ROZHODNUTIE RADY o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v spoločnom výbore zriadenom Regionálnym dohovorom o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu, pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia uvedeného spoločného výboru 1/2023 s cieľom zahrnúť do zmien Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu uplatniteľných od 1. januára 2025 prechodné ustanovenia

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 443 final/2.

Príloha: COM(2024) 443 final/2

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 8. 10. 2024
COM(2024) 443 final/2

2024/0255 (NLE)

CORRIGENDUM

This document corrects COM(2024)443 final of 8.10.2024

Insertion of the interinstitutional reference.

Concerns all language versions

The text shall read as follows:

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v spoločnom výbore zriadenom Regionálnym dohovorom o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu, pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia uvedeného spoločného výboru 1/2023 s cieľom zahrnúť do zmien Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu uplatniteľných od 1. januára 2025 prechodné ustanovenia

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Európska únia je signatárom Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu a je zastúpená v spoločnom výbore zriadenom uvedeným dohovorom. Tento návrh sa týka rozhodnutia, ktorým sa stanovuje pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie v spoločnom výbore v súvislosti s plánovaným prijatím rozhodnutia o prechodných ustanoveniach týkajúcich sa uplatňovania dohovoru od 1. januára 2025.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Regionálny dohovor o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu

Regionálnym dohovorom o paneuro-stredomorských¹ preferenčných pravidlách pôvodu (ďalej len „dohovor“) sa stanovujú ustanovenia o pôvode tovaru, s ktorým sa obchoduje podľa príslušných dohôd uzatvorených jeho medzi zmluvnými stranami.

Dohovorom sa stanovuje multilaterálny rámec pravidiel pôvodu pre sieť dohôd o voľnom obchode a uplatňuje sa bez toho, aby boli dotknuté zásady stanovené v uvedených dohodách. V dohovore sa stanovuje uplatňovanie diagonálnej kumulácie medzi 25 zmluvnými stranami dohovoru: Európskou úniou, Islandom, Lichtenštajnskom, Nórskom, Švajčiarskom, Alžírskom, Egyptom, Izraelom, Jordánskom, Libanonom, Marokom, Palestínou², Sýriou, Tuniskom, Tureckom, Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Severným Macedónskom, Čiernou Horou, Srbskom, Kosovom*, Faerskými ostrovmi, Moldavskou republikou, Gruzínskom a Ukrajinou (ďalej len „zmluvné strany“). Dohovor nadobudol platnosť vo vzťahu k Únii 1. mája 2012.

Dohovor bol zmenený rozhodnutím spoločného výboru Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu č. 1/2023 zo 7. decembra 2023 o zmene Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu. Toto rozhodnutie nadobudne účinnosť 1. januára 2025³.

2.2. Spoločný výbor

Spoločný výbor zriadený článkom 3 ods. 1 dohovoru prijíma zmeny dohovoru, spravuje ho a zabezpečuje jeho riadne vykonávanie v súlade s jeho článkom 4. V súlade s článkom 12 rokovacieho poriadku spoločného výboru sa rozhodnutia spoločného výboru prijímajú jednomyselným hlasovaním zmluvných strán, pre ktoré dohovor nadobudol platnosť a ktoré sú prítomné alebo zastúpené na zasadnutí spoločného výboru.

Zmluvné strany, pre ktoré dohovor nadobudol platnosť, majú hlasovacie práva. Každá zmluvná strana má jeden hlas.

2.3. Pripravovaný akt spoločného výboru

Spoločný výbor má na svojom 16. zasadnutí prijať rozhodnutie o prechodných ustanoveniach týkajúcich sa uplatňovania dohovoru od 1. januára 2025 (ďalej len „pripravovaný akt“).

¹ Ú. v. EÚ L 54, 26.2.2013, s. 4.

² Toto označenie nemožno vykladať ako uznanie Palestínskeho štátu a nie sú ním dotknuté pozície jednotlivých členských štátov k tejto otázke.

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

³ Ú. v. EÚ L 2024/390, 19.2.2024.

Účelom pripravovaného aktu je zaviesť prechodné ustanovenia na obdobie jedného roka. Prechodnými ustanoveniami sa zabezpečí nepretržité uplatňovanie diagonálnej kumulácie a udeľovanie preferenčného zaobchádzania podľa dohovoru.

Pripravovaný akt sa stane pre zmluvné strany záväzným v súlade s článkom 4 ods. 3 písm. a), v ktorom sa stanovuje: „Spoločný výbor prijíma rozhodnutím zmeny a doplnenia k tomuto dohovoru.“ V článku 4 ods. 3 poslednej vete sa navyše stanovuje: „Rozhodnutia uvedené v tomto odseku uvedú zmluvné strany do účinnosti v súlade s vlastnými právnymi predpismi.“

Táto zmena rozhodnutia spoločného výboru 1/2023 by mala nadobudnúť účinnosť 1. januára 2025.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Dohovor sa uplatňuje prostredníctvom odkazu naň, ktorý je zahrnutý v protokoloch o pravidlách pôvodu k príslušným dvojstranným dohodám zmluvných strán.

V súčasnosti sú možnosti kumulácie v paneuro-stredomorskej oblasti založené na sieti dohôd medzi zmluvnými stranami, ktorými sa stanovuje uplatňovanie rovnakých pravidiel pôvodu. Patria medzi ne súčasné pravidlá dohovoru, ako aj dvojstranné protokoly týkajúce sa vymedzenia pojmu „pôvodné výrobky“ a metód administratívnej spolupráce, ktoré predchádzali dohovoru (protokoly predchádzajúce dohovoru).

Zároveň 1. septembra 2021 nadobudol na bilaterálnom základe účinnosť nepovinný súbor pravidiel, ktoré sa na dohovor uplatňujú do uzavretia a nadobudnutia účinnosti zmeny dohovoru (ďalej len „prechodné pravidlá“).

Dohovor bol zmenený rozhodnutím spoločného výboru Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu č. 1/2023 zo 7. decembra 2023, ktoré nadobudne účinnosť 1. januára 2025. Právnym dôsledkom je, že súčasné pravidlá dohovoru a prechodné pravidlá prestanú byť od uvedeného dátumu uplatniteľné.

Viaceré zmluvné strany informovali sekretariát spoločného výboru, že z dôvodu trvania svojich vnútorných postupov nebudú schopné aktualizovať svoje protokoly o pravidlách pôvodu tak, aby odkazovali na revidované pravidlá dohovoru, pred 1. januárom 2025.

Mohlo by to viesť k tomu, že niektoré zmluvné strany budú uplatňovať revidované pravidlá dohovoru, zatiaľ čo iné zmluvné strany budú naďalej uplatňovať súčasné pravidlá dohovoru alebo protokolov predchádzajúcich dohovoru. To by potenciálne narušilo súčasné možnosti diagonálnej kumulácie a ovplyvnilo obchodné toky v paneuro-stredomorskej oblasti.

Ak prechod na revidované pravidlá dohovoru neprebehne pre všetky zmluvné strany súbežne, nemal by viesť k žiadnej menej priaznivej situácii, než ako je v súčasnosti možné podľa existujúceho právneho rámca.

Prechodné ustanovenia týkajúce sa uplatňovania Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských pravidlách pôvodu by sa mali zaviesť na obdobie jedného roka. Zabezpečí sa tak neprerušené uplatňovanie diagonálnej kumulácie a udeľovanie preferenčného zaobchádzania podľa dohovoru až do ukončenia procesu zosúladenia všetkých dvojstranných protokolov s revidovanými pravidlami dohovoru.

Prechodné ustanovenia by sa mali vzťahovať na:

- Možnosť požiadať o preferenčné zaobchádzanie pri predložení dôkazov o pôvode vydaných pred 1. januárom 2025 podľa platných pravidiel pôvodu v čase vydania, predložených počas obdobia ich platnosti alebo neskôr, ako je povolené.
- Administratívnu spoluprácu pri overovaní dôkazov o pôvode vydaných podľa jednotlivých súborov pravidiel.

- Zachovanie súčasných pravidiel dohovoru v platnosti súbežne s revidovanými pravidlami dohovoru počas jedného roka.
- Zabezpečenie vysledovateľnosti dôkazov o pôvode vydaných podľa oboch súbežne platných súborov pravidiel zavedením poznámky v dôkazoch o pôvode.
- Uplatňovanie diagonálnej kumulácie bez narušení medzi zmluvnými stranami počas prechodu z rôznych súborov pravidiel pôvodu uplatniteľných pred 1. januárom 2025 na revidované pravidlá dohovoru.
- Uistenie, že revidované pravidlá dohovoru sa budú od 1. januára 2026 uplatňovať medzi všetkými zmluvnými stranami. Na tento účel zmluvné strany pravidelne informujú o stave aktualizácie svojich dvojstranných protokolov.

S cieľom zabezpečiť pokračovanie obchodných tokov na základe súčasných možností kumulácie dovtedy, kým sa neukončí proces zosúladenia všetkých paneuro-stredomorských dvojstranných protokolov s revidovanými pravidlami dohovoru, súčasné pravidlá dohovoru by mali zostať uplatniteľné medzi zmluvnými stranami, pre ktoré revidované pravidlá dohovoru nadobúdajú platnosť.

Súčasná pravidlá dohovoru by boli uplatniteľné súbežne s revidovanými pravidlami, čím by sa hospodárskym subjektom poskytla možnosť vybrať si z dvoch súborov pravidiel pôvodu v závislosti od existujúcich dodávateľských reťazcov.

Revidované pravidlá dohovoru spolu so súčasnými pravidlami dohovoru vytvoria dve osobitné zóny kumulácie.

Revidovanými pravidlami dohovoru by sa mala stanoviť priepustnosť medzi týmito dvoma súbormi pravidiel pôvodu tým, že sa umožní uplatňovať kumuláciu stanovenú v článku 7 za predpokladu, že predmetné výrobky spĺňajú požiadavky oboch súborov pravidiel.

Zmluvné strany uplatňujúce revidované pravidlá dohovoru súhlasili s tým, že dôkaz o pôvode vydaný podľa súčasných pravidiel dohovoru by sa mal automaticky považovať za platný podľa revidovaných pravidiel dohovoru. Keďže revidované pravidlá dohovoru sú vo všeobecnosti menej prísne ako súčasné pravidlá dohovoru, tovar, ktorý spĺňa súčasné pravidlá, by sa mohol považovať za pôvodný tovar aj podľa revidovaných pravidiel dohovoru s výnimkou niektorých poľnohospodárskych výrobkov zatriedených do 2., 4. až 15., 16. (okrem spracovaných produktov rybolovu) a 17. až 24. kapitoly.

Priepustnosť by sa mala obmedzovať len na tie výrobky, pre ktoré sú revidované pravidlá dohovoru voľnejšie ako súčasné pravidlá dohovoru,

Za pôvodné výrobky podľa revidovaných pravidiel dohovoru by sa mohli považovať iba výrobky, ktoré spĺňajú súčasné pravidlá dohovoru.

Navrhovaná zmena by teda v podstate znamenala reprodukciu existujúceho systému v paneuro-stredomorskej oblasti na základe súbežného uplatňovania prechodných pravidiel a súčasných pravidiel dohovoru.

4. PRÁVNÝ ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je

tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody.“

Pojem „akty s právnymi účinkami“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom Únie“⁴.

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Spoločný výbor je orgán zriadený dohodou, konkrétne Regionálnym dohovorom o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu.

Akt, ktorý má spoločný výbor prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. Pripravovaný akt bude podľa medzinárodného práva záväzný v súlade s článkom 4 ods. 3 Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu.

Pripravovaným aktom sa nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohovoru.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ods. 4 prvý pododsek ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Keďže aktom spoločného výboru sa zmení dohovor, je vhodné ho po prijatí uverejniť v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

⁴ Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie v spoločnom výbore zriadenom Regionálnym dohovorom o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu, pokiaľ ide o zmenu rozhodnutia uvedeného spoločného výboru 1/2023 s cieľom zahrnúť do zmien Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu uplatniteľných od 1. januára 2025 prechodné ustanovenia

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 4 prvý pododsek v spojení s jej článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) Regionálny dohovor o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu (ďalej len „dohovor“) uzavrela Únia rozhodnutím Rady 2013/94/EÚ¹ a platnosť nadobudol vo vzťahu k Únii 1. mája 2012.
- (2) Podľa článku 4 ods. 1 a článku 4 ods. 3 písm. a) dohovoru môže spoločný výbor zriadený dohovorom (ďalej len „spoločný výbor“) prijímať rozhodnutím zmeny dohovoru.
- (3) Spoločný výbor má na svojom 16. zasadnutí prijať rozhodnutie o prechodných ustanoveniach týkajúcich sa uplatňovania dohovoru od 1. januára 2025.
- (4) Dohovor bol zmenený rozhodnutím spoločného výboru č. 1/2023², ktoré nadobudne účinnosť 1. januára 2025. Zmluvné strany dohovoru sa zhodujú na tom, že na zachovanie obchodných tokov na základe súčasných možností kumulácie sú potrebné prechodné ustanovenia, kým sa nedokončí proces zosúladenia všetkých dvojstranných protokolov s revidovanými pravidlami dohovoru.
- (5) Zmluvné strany dohovoru súhlasia s tým, aby sa prechodné ustanovenia uplatňovali počas obdobia jedného roka, a to od nadobudnutia platnosti zmeny dohovoru do 31. decembra 2025.
- (6) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Únie zaujať v spoločnom výbore, keďže rozhodnutie spoločného výboru bude pre Úniu záväzné,

¹ Ú. v. EÚ L 54, 26.2.2013.

² Rozhodnutie spoločného výboru Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu č. 1/2023 zo 7. decembra 2023 o zmene Regionálneho dohovoru o paneuro-stredomorských preferenčných pravidlách pôvodu (Ú. v. EÚ L, 2024/390, 19.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/390/oj>).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 16. zasadnutí spoločného výboru, je založená na návrhu aktu spoločného výboru pripojenom k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedníčka*